

RISE

R/SE

RIKOSSEURAAMUSLAITOS

Asuminen ja eri toimijoiden yhteistyö yhdyskuntaseuraamustoimiston näkökulmasta

Jaana Ikävalko

Kouvolan yhdyskuntaseuraamustoimisto, Lappeenrannan toimipaikka

RISE

RIKOSSEURAAMUSLAITOS

Kouvolan yhdyskuntaseuraamustoimisto, Lappeenrannan toimipaikka kuuluu Kouvolan yhdyskuntaseuraamustoimistoon ja Itä- ja Pohjois-Suomen rikosseuraamusalueeseen.

Lappeenrannan toimipaikka vastaa yhdyskuntaseuraamusten toimeenpanosta Etelä-Karjalan käräjäoikeuden toimialueella, johon kuuluvat: Imatra, Lappeenranta, Lemi, Luumäki, Parikkala, Rautjärvi, Ruokolahti, Savitaipale ja Taipalsaari.

Henkilöstö:

- 3 rikosseuraamustyöntekijää ja virastosihteeri Lappeenrannassa.

- Johtaja ja rikosseuraamusesimies Kouvolassa.
Kouvolassa 5,3 rikosseuraamustyöntekijää.

*****

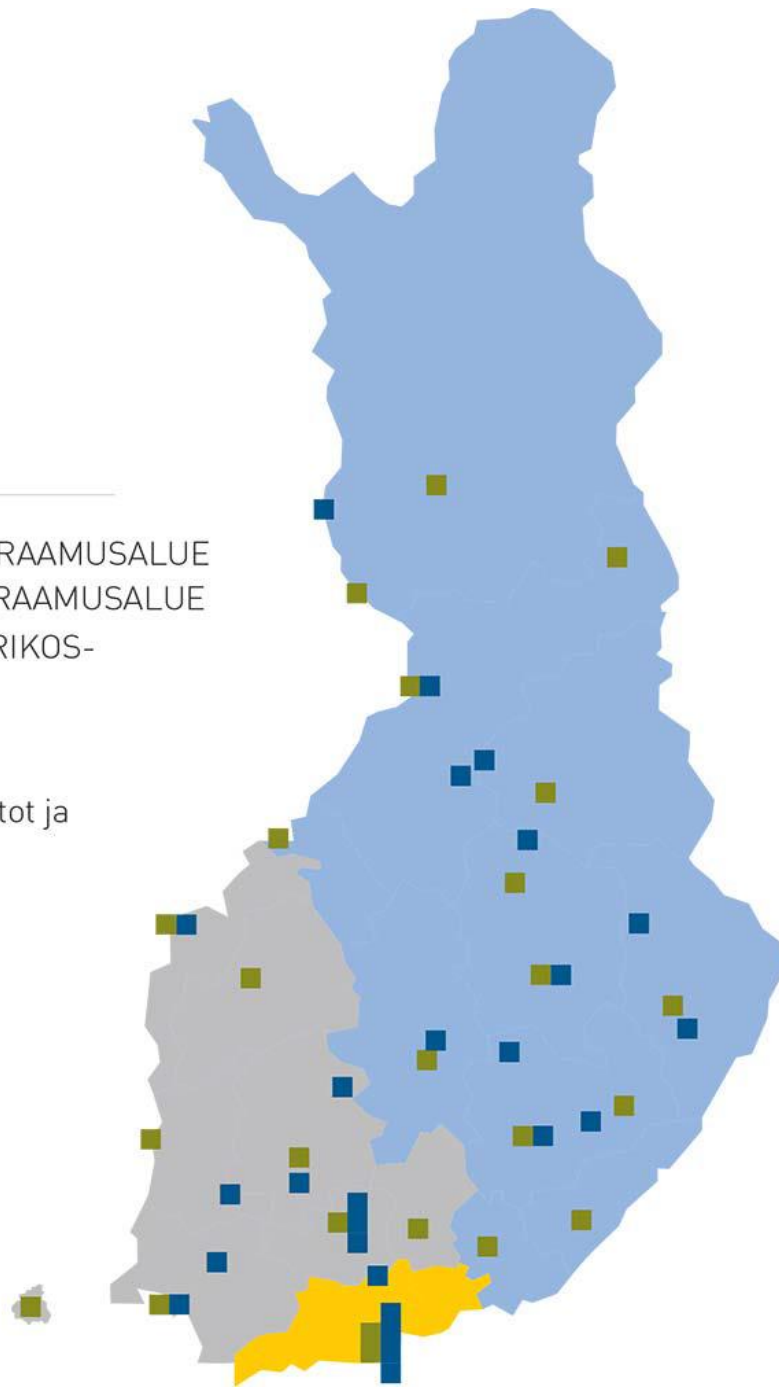
- Mikkelin arviointikeskus erikoissuunnittelija

- Mikkelin tukipartio / 2 henkilöä toimialueenaan Etelä-Karjala, Kymenlaakso, Etelä-Savo

R/SE

- ETELÄ-SUOMEN RIKOSSEURAAMUSALUE
- LÄNSI-SUOMEN RIKOSSEURAAMUSALUE
- ITÄ- JA POHJOIS-SUOMEN RIKOSSEURAAMUSALUE
- vankilat
- yhdyskuntaseuraamustoimistot ja toimipisteet

Usein työskentely alkaa lausuntotyöllä: Syyttäjä tai käräjäoikeus pyytää laatimaan lausunnon

- Nuoren seuraamusselvitys alle 21 –vuotiaana rikokseen syyllistyneestä
- Alaikäisen huoltajille lähetetään kutsu/yhteydenottopyyntö
- Sosiaaliviranomaisen tiedot selvitetään
- Usein käytettävissä haastehakemus
- Seuraamusselvitykset: nuorisorangaistukseen, yhdyskuntapalveluun, valvontarangaistukseen liittyen
- Selvitykseen liitetään rangaistusajan suunnitelma eli selvitys siitä miten rangaistusaika käytetään, mikäli asiakas tuomitaan kyseiseen seuraamukseen

Nuorisorangaistus

- 15-17 v rikoksiin syyllistynyt nuori voidaan tuomita
- 4 – 12 kk nuorisorangaistukseen, joka
- koostuu valvonnasta ja sosiaalista toimintakykyä edistävistä tehtävistä ja ohjelmista:
  - Motivoivat keskustelut ja Rikoskeskustelut
  - Harkinnan mukaan keskustelut sosiaalisista taidoista, liikennekeskustelut, päihdekeskustelut, keskustelut suuttumuksen hallinnasta ja yhteiskuntaosio.
  - Erillisenä osiona työhön perehtyminen.

-> Etelä-Karjalassa PUOLET koko Suomen v. 2016 NR-tuomioista! (E-K:ssa 3 henkilöä.)

Nuorisorangaistuksessa

- 17 v ja 18 v nuoret miehet
- Rikoksenaan
liikenne rikokset,
ajoneuvorikokset ja
liikennejuopumus
- Asuvat
lastensuojelulaitoksessa
ja opiskelija-asunnossa

Ehdollisesti rangaistut nuoret valvonnassa

■ Valvonta-aika koeajan mittainen. Max 1v 3kk.

■ Alle 18 v	3 hlö
■ 18 v	6 hlö
■ 19 v	2 hlö
■ 20 v	9 hlö
■ 21 v	2 hlö
■ 22 v	1 hlö

■ 20 miestä, 3 naista

- Asuu vanhempien luona 1
- Asuu äidin kanssa 4
- Lastensuojelulaitos 7
- Vuokra-asunto 9
- Opiskelija-asunto 1
- Ei tietoa 1

■ Liikennejuopumus X4,
Lapsen törkeä seksuaalinen hyväksikäyttö x 2,
väkivaltarikokset x5,
Omaisuusrikokset x10, HA-rikokset x2,

Yhdyskuntapalvelu

- Max 8 kk ehdottoman vankeusrangaistuksen vaihtoehtona >OMA SUOSTUMUS
- 14 - 240 tuntia palkatonta yleishyödyllistä työtä vapaa-ajalla
- kunnan tai yhteisöjen hyväksi
- Suoritetaan yleensä kahdesti viikossa 4 tuntia kerrallaan ennalta laaditun aikataulun mukaan
- Enintään 30 tuntia voidaan suorittaa toimintaohjelmiin (tai avohoitoon) osallistuen
- Odotetaan aikataulun noudattamista ja päihteettömyyttä
- Rangaistusajan suunnitelman allekirjoittamisen jälkeen huumausaineiden käyttö kielletty -> velvollisuuksien törkeä rikkominen
- Tarvittaessa voidaan pyytää puhalluskoe, sylki- tai virtsanäyte
- 1 päivä vankeutta ⇔ 1 tunti yhdyskuntapalvelutyötä

Yhdyskuntapalvelussa:

- Alle 20 v 2 hlö
- 21-25 v 1 hlö
- 26-30 v 6 hlö
- 31-35 v 1 hlö
- 36-40 v 3 hlö
- 46-50 v 1 hlö
- 51-55 v 3 hlö
- 56-60 v 1 hlö
- 61-65 v 1 hlö
- Yli 65 v 1 hlö / 71 v
- 16 miestä, 4 naista
- Liikennejuopumus x9, törkeä kuoleman tuottamus x1, raiskaus x2, pahoinpitelyt x4, petosrikokset x4, laiton uhkaus x 1
- Omistus asunto x3, vuokra-asunto x14, asuu vanhemman kanssa x2, vastaanottokeskus x1

Valvontarangaistus

- Omassa asunnossa ja sovituissa toimipaikoissa suoritettava rangaistus, jota valvotaan sähköisesti nilkkaan kiinnitettävän pannan ja kotiin sijoitetun seurantalaitteen avulla
- Max 6 kk ehdottoman vankeusrangaistuksen sijasta, mikäli ykp ei tule kyseeseen.
- Oma suostumus
- Vapaudutaan ehdonalaiseen vapauteen
- Ennen tuomitsemista asuntotilanteen, henk.koht. olosuhteiden ja muiden edellytysten selvittäminen. Puolison kuuleminen ja suostumus. Lasten kuuleminen yhdessä lasten suojelun kanssa.
- Tukipartio valvoo päihteettömyyttä puhallus-, sylki- ja virtsanäyttein
- Valvontakäynnit toimistolla 2 vk välein, jolloin laaditaan viikko-ohjelma

Ehdonalainen vapaus ja valvonta

Valvontaan

- Koeaika yli vuoden mittainen
- Rikos tehty alle 21-vuotiaana
- Kun itse pyytää
- Voi päästä valvottuun koevapauteen max 6 kk ennen vapautumista

Rangaistusajan suunnitelmassa

- Tapaamistiheys 1- x krt/kk
- Jäännösrangaistuksen mittainen, max 3 v
- RISEn työntekijä valvojana, tarvittaessa myös apuvalvoja
- Matkakorvaus (yli 3 km)

Etelä-Karjalan maakuntaan vapautui 2016 vuonna 44 vankeusvankia, 27 sakkovankia ja 19 tutkintavankia. Alla vankeusvankien päärikokset.

	Frequency	Percent
ryöstö	5	11,4
varkausrikokset	4	9,1
muu omaisuusrikos	2	4,5
henkirikos	5	11,4
muu väkivaltarikos	9	20,5
seksuaalirikos	1	2,3
huumausainerikos	6	13,6
liikennejuopumus	9	20,5
muut rikokset	3	6,8
Total	44	100,0

Ehdonalaisessa vapaudessa ja valvonnassa

■ Alle 18 v	1 hlö	■ Rikokset: Törkeä lapsen seksuaalinen hyväksikäyttö x4, omaisuusrikokset x4, tappo x7, tapon yritys x2, huumausainerikos, kirjanpitorikoksia x3
■ 20–25 v	6 hlö	■ Asuminen:
■ 26-30 v	2 hlö	- Omistusasunto 6
■ 31-35 v	2 hlö	- Vuokra-asunto 7
■ 36-40 v	1 hlö	- KAN-koti 1
■ 41-45 v	1 hlö	- Päihdehuollon tukiasunto 3
■ 46-50 v	3 hlö	- Lastensuojelulaitos 1
■ 51-55 v	2 hlö	- Ei vielä tietoa 3
■ 56-60 v	1 hlö	
■ 60-65 v	2 hlö	
- 19 miestä, 2 nainen

Siviiliarviointi

- Siviilissä olevat alle 2 v vankeusrangaistuksen saaneet kutsutaan toimistolle keskustelemaan sijoitusvankilasta ja vankeuden alkamisen ajankohdasta.
- Laaditaan rangaistusajan suunnitelma, jossa suunnitellaan vankeusaikaa ja vapautumisen jälkeistä elämää
- Sitoumus päihteettömyyteen avolaitokseen sijoittuvilta
- Mikäli ei saavu paikalle sijoitusvankila ja ajankohta määrätään asiakasta kuulematta
- Vankilaan ilmoittautumisajankohdan laiminlyönti johtaa etsintäkuulutukseen

Valtakunnallisia tunnuslukuja

- Tuomiorekisteriin n. 12 900 tuomiota vuonna 2016
- Vankien päivittäinen keskimäärä eli keskivankiluku n. 3 120
- Yhdyskuntaseuraamusta suorittavia keskimäärin päivässä 3 061
- Vuonna 2016 vankilaan saapuneista
  - miehiä 89 %, naisia 11 %
  - sakkovankeja 23 %
  - vankeusvankeja 43 %
  - tutkintavankeja 34 %
- Vankeusvankien päärikos yleisimmin väkivaltarikos (38 %), yhdyskuntaseuraamusasiakkailla törkeä rattijuopumus
- Vuonna 2016 vapautuneista 39 % oli vankilassa enintään 3 kk

Tunnuslukuja

- Rikosseuraamusalan kokonaiskustannukset v. 2016 noin 208,5 miljoonaa euroa
- kustannukset vankia kohden vuodessa n. 61 200 e
- kustannukset yhdyskuntaseuraamusta suorittavaa kohden vuodessa n. 5 300 e
- yhden vankipäivän hinta 200 euroa suljetussa
- laitoksessa ja avolaitoksessa 116 euroa
- toiminnasta kertyi tuottoja noin 13,7 miljoonaa euroa

Terveydenhuolto

- Vankien terveydenhuollon järjestämisvastuu siirtyi 1.1.2016 alkaen Terveyden- ja hyvinvoinnin laitokselle (THL) ja toiminnan valvonta Valviralle ja aluehallintovirastolle.
- Vankilassaolosta ei saa aiheutua haittaa terveydelle
  - Jokaisessa vankilassa sairaanhoitaja ja lääkäri.
  - Sairaalahoitoa varten vankisairaalassa 36 sairaansijaa.
  - Psykiatrista hoitoa varten Psykiatrinen vankisairaala (40 paikkaa) + Vantaan vankilan sairaalaosasto (14 paikkaa).
  - Tartuntatautien (Hiv + hepatiitit) vastustamistyö: terveystieteiden ja suojautumismahdollisuudet.
  - Päihdeongelmien hoito: terveystieteiden ja hoitoonohjaus
- Vangit usein sairaita jo saapuessaan vankilaan
  - päihderiippuvuus yleistä
  - persoonallisuushäiriö diagnosoitiin kahdella kolmasosalla vain puolet täysin työkykyisiä
  - yhdyskuntaseuraamusta suorittavien terveydentila parempi kuin vankien

Huomioitavaa

- 90 % vangeista on päihdeongelmaisia.
- Vankilassa heille
  - tarjotaan mahdollisuus elää päihteettömässä ympäristössä ja
  - aloittaa uusi päihteetön elämä.
- Kriminaalihuoltoyhdistys luopui tukiasunnoista valtakunnallisesti 1994 - 2001. Lappeenrannassa asunnot siirtyivät päihdehuollontuki-asunnoiksi

Laki / RISEn määräys

- Laki henkilötietojen käsittelystä Rikosseuraamuslaitoksessa (1069/2015)

28 § Oikeus saada tietoja muilta viranomaisilta ja tiedonantovelvollisilta

Rikosseuraamuslaitoksella on salassapitosäännösten estämättä tietopyynnön yksilöityään ja perusteltuaan oikeus saada tehtäviensä hoitamiseksi välttämättömät tiedot kunnan sosiaali- ja terveysviranomaisilta sekä muilta sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 20 §:n 1 momentissa tarkoitetuilta tiedonantovelvollisilta...

- RISE määräys 28.10.2015 (Dnro 13/004/2015)

Henkilötietojen luovuttaminen toiselle viranomaiselle

-> johtaja, rikosseuraamusesimies

R/SE

RIKOSSEURAAMUSLAITOS

The Road from Crime -elokuva

<https://www.iriss.org.uk/resources/videos/road-rikoksen-suomalainen-tekstitetty>

R/SE RIKOSSEURAAMUSLAITOS

Kievarinkatu 2–4, 53100 Lappeenranta

Puhelin: 050 387 1632, 029 56 80250

Yhdyskuntapalvelupäivystys: 050 462 3878

Faksi: 029 56 80259

Sähköposti: [kouvola.ykst\(at\)om.fi](mailto:kouvola.ykst@om.fi)

www.rikosseuraamus.fi

R/ISE